

ศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีศึกษา: การบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
Study the Administration of the Child Development Center. Case Study of the
Management of the Child Development Center Executive Committee Ban
Thung Nang Ok, Village No. 3, Thung Nang Ok Subdistrict, Mueang Yasothon District,
Yasothon Province

กัลยา แสงจันทร์
อุทัยพร ชูรัตน์
พนิต สะเดา
อภิขญา พรรณศรี
เจษฎา จันทนาภรณ์
วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Kalaya Sanchan
Ulaiphorn Choorat
Panchit Sadoa
Apisaya Phanasri
Jesada Jantanaphorn
Mahachulalongkornrajavidyalaya university RoiEt Buddhist college
Email : 6317404047@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ: 16 มีนาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 17 เมษายน 2566; วันที่รับบทความ: 17 เมษายน 2566

Received: March 16, 2023; Revised: April 17, 2023; Accepted: April 17, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร, 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่คณะกรรมการบริหารและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโอก จำนวน 13 คน เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย 1. ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก 2. ด้านงบประมาณ 3. ด้านการบริหารบุคลากร 4. ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม 2) ปัญหาของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคณะกรรมการบริหารไม่ได้ปฏิบัติ

หน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เนื่องจากไม่ทราบว่าได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงไม่มีการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการทำงานงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา การบริหารงานบุคลากรขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานและชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารต้องพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา มีตัวแทนที่มาจากภาคีเลือกของชุมชน เพื่อดำเนินการแต่งตั้งเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลได้แต่งตั้งแล้วต้องแจ้งคำสั่งการแต่งตั้งให้คณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกำหนดนโยบายการบริหารให้ชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการอบรมศึกษาหาความรู้และความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ติดตามประเมินผลการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นความสำคัญของการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ร่วมคิด ร่วมทำเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและการเจริญเติบโตของบุตรหลาน

คำสำคัญ : การบริหารงาน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the management of the committee of Baan Thung Nang Ok Child Development Center, Village No. 3, Thung Nang Ok Sub-district. Mueang Yasothon District Yasothon Province, 2) to study problems and obstacles in the administration of Ban Thung Nang Ok Child Development Center Executive Committee, Village No. 3, Thung Nang Ok Subdistrict. Muang Yasothon District, Yasothon Province, and 3) to study solutions and develop the administration and management of Ban Thung Nang Ok Child Development Center, Village No. 3, Thung Nang Ok Subdistrict. Muang Yasothon District, Yasothon Province is a qualitative research. The sample group in this research were 13 executive committees and presidents of Thung Nang Ok Subdistrict Administrative Organization. The tool was an interview form. Data were analyzed according to the qualitative research model. The results of the research were as follows: 1) The management of the child development center by the executive committee consisted of 1. Academic and preparation activities for children 2. Budget 3. Personnel management 4. Supporting communities and parents 2) The problem of the administration of the Child Development Center, the Executive Committee did not perform the duties as appointed. because he did not know that he had been appointed to the Board of Directors of the Child Development Center Therefore, there

is no management policy to make the budget insufficient for development. Personnel administration lacks performance evaluation and communities lack participation in child development center operations. and 3) solutions to problems, namely The appointment of the executive committee must be considered by experts in education. There are representatives selected by the community. In order to proceed with the appointment, once the Tambon Administrative Organization has been appointed, the order of the appointment must be notified to the committee. To perform duties as assigned in accordance with the standards for the implementation of the Child Development Center. jointly formulate a clear management policy Encourage personnel of the Child Development Center to receive training to acquire knowledge and progress in their duties, monitoring and evaluating teaching and learning outcomes. Encourage the community and parents to participate in the operation by cooperating with the Child Development Center Executive Committee, seeing the importance of child center development, thinking together for the benefit of teaching and learning. growing up of children.

Keywords: Administration, The child development center

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต มนุษย์ทุกคนต้องได้รับการเรียนรู้ ทั้งจากประสบการณ์ตนเองและผู้อื่น เพื่อให้ต้องได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย กล่าวได้ว่า การศึกษาไม่มีวันจบสิ้น ทุกช่วงวัยของคนต้องได้รับประสบการณ์ รับการศึกษาที่เหมาะสม เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้าชาติจะพัฒนาได้ต้องเริ่มที่พัฒนาการศึกษาให้กับเด็ก เพราะเด็กคืออนาคตของชาติ เด็กต้องได้รับการศึกษาที่ดี มีความเหมาะสมตามช่วงวัย จึงเติบโตได้อย่างมีคุณภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักที่ต้องรับผิดชอบดูแลคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ให้บริการสาธารณะด้านต่าง ๆ แก่คนในท้องถิ่น ด้านการศึกษาเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคุณภาพชีวิต หลังจากมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กจึงเป็นหน้าที่สำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ จึงมีการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กซึ่งแต่เดิมอยู่ในความดูแลของกรมพัฒนาชุมชน และกรมการศาสนา ให้มาอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นเครื่องมือการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม

ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็กเล็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง เพื่อทำหน้าที่บริหารงานศูนย์เด็กเล็กให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน จึงถือได้ว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2553)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล เดิมมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมการศาสนา ซึ่งได้ถ่ายโอนให้มาอยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล ตั้งอยู่บ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปัจจุบันมีครูผู้ดูแลเด็กทั้งหมด จำนวน 2 คน มีเด็กเล็ก 27 คน ชาย 11 คน หญิง 16 คน มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล จำนวน 12 คน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกลยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ ขาดความร่วมมือในการทำงาน การเสนอความคิดเห็นต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล ในด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมให้ชุมชน และผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล, ออนไลน์) ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ว่าจะสามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินวิธีการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 13 คน (คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง) ดังนี้ กลุ่มที่ 1 โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 12 คน และกลุ่มที่ 2 โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างซึ่งกำหนดหัวข้อและรายละเอียดที่ต้องการจะวัดประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และส่วนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การเก็บข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีการดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาได้จัดเตรียมไว้ ใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 12 คน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโอก จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการสัมภาษณ์ดังนี้ ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รูปแบบการบริหารของคณะกรรมการ และปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดแผนโครงการ โดยวิธีการสำรวจและสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของปรากฏการณ์ต่างๆ ทำความเข้าใจวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความคิดเห็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเนื้อหาแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก มีการบริหารจัดการดังต่อไปนี้

1.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก ผลจากการศึกษาพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโอก ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 โดยแต่งตั้งจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น(สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) และผู้นำชุมชน(ผู้ใหญ่บ้าน) เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้ครูผู้ดูแลเด็กมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก แต่ไม่ได้แจ้งบทบาทหน้าที่ให้คณะกรรมการบริหารทราบ คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่จึงไม่ได้มีบทบาท

1.2 ด้านงบประมาณ ผลจากการศึกษาพบว่า ด้านการงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล ได้บรรจุแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเสนอขอรับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนกรรมการที่เป็นตัวแทนจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และครูผู้ดูแลเด็กได้เสนอขอรับงบประมาณเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร ไม่ได้มีการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนงานโครงการ

1.3 ด้านการบริหารบุคลากร ผลจากการศึกษาพบว่า การบริหารงานด้านบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล มอบหมายงานให้ ผอ.กองการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเสนองานบุคลากรครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้บริหารจัดการเอง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้ดูแลเด็กแต่ไม่แจ้งบทบาทหน้าที่ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งทราบ คณะกรรมการจึงไม่มีบทบาทในการบริหารบุคลากร

1.4 ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ผลจากการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล ได้ส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมโดยได้แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อมีกิจกรรมครูผู้ดูแลเด็กและกรรมการที่มาจากตัวแทนผู้ปกครองเด็กได้เชิญชวนชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม โดยการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ไม่ได้บริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหรือคณะดำเนินงาน

2.ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล

หมู่ที่ 3 พบปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

2.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก สื่อการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน การแบ่งช่วงอายุของนักเรียนยังไม่ชัดเจนเนื่องจากให้ห้องเรียนร่วมกันทุกช่วงวัย คณะกรรมการไม่ได้มีการร่วมกำหนดแนวทางส่งเสริมด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก เนื่องจากไม่ทราบว่าตนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ด้านงบประมาณ ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านงบประมาณ คณะกรรมการไม่ทราบว่าบทบาทหน้าที่เนื่องจากไม่ทราบว่าได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงไม่ได้มีการประชุมจัดทำแผนงานโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาอาคารสถานที่

2.3 ด้านการบริหารบุคลากร ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็กขาดการพัฒนาด้านวิชาการ การดูแลเด็กไม่ทั่วถึง คณะกรรมการไม่มีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก เนื่องจากไม่ทราบว่าได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการและต้องมี หน้าที่ในด้านการบริหารงานบุคลากร จึงไม่ได้มีการติดตามประเมินและเสนอแนะการบริหารงานบุคลากรต่อ ผู้บริหาร

2.4 ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาและ อุปสรรคการบริหารงานด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ครูผู้ดูแลเด็กได้เชิญชวนให้ ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมแต่มีผู้เข้าร่วมบ้างบางคนยังไม่มากเท่าที่ควร ผู้ที่เข้าร่วมก็ไม่ได้ ร่วมเสนอแผนงานโครงการ ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็ไม่ได้มีการประชุมเพื่อส่งเสริมให้ ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหาร

3. แนวทางการแก้ไขและพัฒนากิจการและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ปนะกอบไปด้วย

3.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก ผลจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องรับบทบาทหน้าที่ที่มีการมอบหมายหน้าที่ ประชุมปรึกษาหารือใน การกำหนดแนวทางการส่งเสริมแผนการเรียน การสอน,หลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมเตรียมความ พร้อมสำหรับเด็กเล็ก จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและทันสมัย

3.2 ด้านงบประมาณ ผลการศึกษาพบว่า ด้านงบประมาณคณะกรรมการต้องมีการประชุมจัดทำ แผนงานโครงการเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับการ สนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล และการระดมทุนจากแหล่งอื่นๆ เช่นการทำผ้าป่าเพื่อ การศึกษา การรับบริจาค เป็นต้น เพื่อให้มีงบประมาณสำหรับการปรับปรุงอาคารสถานที่ และการจัดหาสื่อ การเรียนการสอนให้เพียงพอ

3.3 ด้านการบริหารบุคลากร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานด้านบุคลากร คณะกรรมการต้องจัด ให้มีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานของครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสนอผู้บริหารในการพิจารณาผลงานเพื่อการให้ ได้รับความดีความชอบอันเป็นการกระตุ้นให้การทำงานที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการ ฝึกอบรมศึกษาหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

3.4 ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การบริหารด้าน การส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองแจ้งปัญหา เสนอความต้องการต่อผู้บริหารคณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกับชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อเปิด โอกาสให้แสดงความคิดเห็น หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน และผู้ปกครองคัดเลือกกันเอง แล้วเสนอผู้บริหารแต่งตั้งต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จากผลศึกษาการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร พบว่า 1) ด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 โดยแต่งตั้งจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) และผู้นำชุมชน(ผู้ใหญ่บ้าน) เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้ครูผู้ดูแลเด็กมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก แต่ไม่ได้แจ้งบทบาทหน้าที่ให้คณะกรรมการบริหารทราบ คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่จึงไม่ได้มีบทบาท, 2) ด้านการงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล ได้บรรจุแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเสนอขอรับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนกรรมการที่เป็นตัวแทนจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และครูผู้ดูแลเด็กได้เสนอขอรับงบประมาณเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร ไม่ได้มีการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนงานโครงการ, 3) การบริหารงานด้านบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกล มอบหมายงานให้ ผอ.กองการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเสนองานด้านบุคลากรครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้บริหารจัดการเอง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้ดูแลเด็กแต่ไม่ได้แจ้งบทบาทหน้าที่ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งทราบ คณะกรรมการจึงไม่มีบทบาทในด้านการบริหารบุคลากร และ 4) ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโกลได้ส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมโดยได้แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อมีกิจกรรมครูผู้ดูแลเด็กและกรรมการที่มาจากตัวแทนผู้ปกครองได้เชิญชวนชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม โดยการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ไม่ได้บริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหรือคณะดำเนินงาน ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับ **ลัทธิธรรมา น้อยเอี่ยม และวรฤทธิ เกื้อนช้าง (2565)** ที่อธิบายแนวคิดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปี 2553 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมโดยจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็กเล็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีหน้าที่ดังนี้ 1) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 4) พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้าน บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 5) พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 8) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มิกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2. จากผลศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร พบปัญหาในหลายประเด็น ประกอบด้วย 1) ปัญหาและอุปสรรคด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก สื่อการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน การแบ่งช่วงอายุของนักเรียนยังไม่ชัดเจนเนื่องจากให้ห้องเรียนร่วมกันทุกช่วงวัย คณะกรรมการไม่ได้มีการร่วมกำหนดแนวทางส่งเสริมด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก เนื่องจากไม่ทราบว่าตนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 2) ปัญหาด้านงบประมาณ คณะกรรมการไม่ทราบว่าบทบาทหน้าที่เนื่องจากไม่ทราบว่าได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงไม่ได้มีการประชุมจัดทำแผนงานโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาอาคารสถานที่, 3) ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็กขาดการพัฒนาด้านวิชาการ การดูแลเด็กไม่ทั่วถึง คณะกรรมการไม่มีบทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก เนื่องจากไม่ทราบว่าได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการและต้องมีหน้าที่ในด้านการบริหารงานบุคลากร จึงไม่ได้มีการติดตามประเมินและเสนอแนะการบริหารงานบุคลากรต่อผู้บริหาร และ 4) ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วม ครูผู้ดูแลเด็กได้เชิญชวนให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมแต่มีผู้เข้าร่วมบ้างบางคนยังไม่มากเท่าที่ควร ผู้ที่เข้าร่วมก็ไม่ได้ร่วมเสนอแผนงานโครงการ ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็ไม่ได้มีการประชุมเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ กิตติศัพท์ ใจทน (2555) ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลจากการศึกษาพบว่า จากผลการวิจัยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

สามารถปฏิบัติได้ระดับปานกลาง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาจะต้องมีงบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด หรือจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ส่วนในเรื่องที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติได้น้อย พบว่าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งมีผู้ดูแลเด็กเพียงคนเดียวไม่สามารถที่จะแบ่งชั้นเรียน โดยให้เด็กเรียนรวมในห้องเดียว รวมทั้งผู้ดูแลเด็กไม่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในเรื่องอื่น ๆ เช่น การจัดทำแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ และการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเงิน พัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งสอดคล้องกับงานของ **จรรยา ชินสี (2552)** ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อุปกรณ์และสื่อการเรียนไม่เพียงพอและไม่ครบตามหน่วยการเรียนรู้ ผู้ดูแลเด็กไม่ได้จัดทำสื่อด้วยตนเองเพราะไม่มีความรู้ในเรื่องการผลิตสื่อ การจัดซื้อสื่อมีความล่าช้าเนื่องจากต้องผ่านกระบวนการเบิกจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งงานวิจัยของ **พิพัฒน์ หมาดเต็ม (2556)** ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานดำเนินการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน ตำบลเกาะกลาง โดยรวมหลายด้านยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์เด็กเล็กน้อยอยู่ จากผลตอบแบบสอบถาม ของผู้รับบริการส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ทุกภาคส่วนไม่ให้ความสำคัญ อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แต่มีความแตกต่างไม่สอดคล้องกับงานของ **พัชร ชุ่มสวัสดิ์ (2551)** ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า ความพร้อมด้านบุคลากรที่พบคือ การเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยรวมถึงการส่งเสริมให้บุคลากรที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย เข้ารับการอบรมและสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง ผู้นำชุมชนและบุคลากรมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อีกทั้งมีการวางแผนงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากร

3. จากผลการศึกษาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโกล หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร นั้นผลการวิจัยพบแนวทางแก้ไขโดยแยกเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้ 1) ประเด็นด้านวิชาการและกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องรับทราบหน้าที่ มีการประชุมปรึกษาหารือในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมแผนการเรียนการสอน,หลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กเล็ก จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและทันสมัย, 2) ประเด็นด้านงบประมาณ คณะกรรมการต้องมีการประชุมจัดทำแผนงาน

โครงการเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล และการระดมทุนจากแหล่งอื่นๆ เช่นการทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา การรับบริจาค เป็นต้น เพื่อให้มีงบประมาณสำหรับการปรับปรุงอาคารสถานที่ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ, 3) ประเด็นด้านการบริหารงานด้านบุคลากร คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานของครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสนอผู้บริหารในการพิจารณาผลงานเพื่อการให้ได้รับความดีความชอบอันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจกระตุ้นให้การทำงานให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมศึกษาหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน และ 4) ประเด็นด้านการบริหารด้านการส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองแจ้งปัญหาเสนอความต้องการต่อผู้บริหารคณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกับชุมชนและผู้ปกครองเพื่อเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองคัดเลือกกันเองแล้วเสนอผู้บริหารแต่งตั้งต่อไป ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ **ภักธดา น้อยเอี่ยม และวรกฤต เกื่อนช้าง (2565)** ที่อธิบายแนวคิดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปี 2553 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็กเล็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีหน้าที่ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวโดยแบ่งงานและมอบหมายงานตามความถนัด ความสามารถ และลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการทั้ง 5 งานอย่างไรก็ตามในการจัดแบ่งงานดังกล่าวควรคำนึงถึงความพร้อม และศักยภาพของแต่ละศูนย์ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดเล็กอาจรวมลักษณะงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน และหรือรวมลักษณะงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ เป็นกลุ่มงานเดียวกัน เป็นต้น, การประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชุมพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งเป็นพนักงานจ้างในเบื้องต้นหากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมติประเมินผลการปฏิบัติงานผู้นั้นไม่ต่ำกว่าระดับดี ก็ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาต่อสัญญาจ้างผู้นั้นต่อไปเพื่อให้การบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดผลดีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, การพัฒนาบุคลากร ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการปฐมนิเทศหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่รวมทั้งการอบรมและศึกษาดูงาน การนิเทศติดตาม การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนการให้ทุนการศึกษา

แก้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักเกณฑ์และฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ, การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ (1) ระดับอายุ 2 ปี และ (2) ระดับอายุ 3 - 5 ปี โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้ 1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น, 2) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการสื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง, 3) การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมี การปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร, ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านวิชาการ (1) ให้คำแนะนำปรึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก, (2) ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถาน ที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กให้กับ ผู้ปกครองและครู, (3) ให้คำแนะนำ หรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, (4) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน ท้องถิ่น ทราบอย่างทั่วถึง ด้านอาคารสถานที่ มีดังนี้ (1) ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร, (2) ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ด้านงบประมาณ ได้แก่ การระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษา เรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ด้านบุคลากร ได้แก่ 1) ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, 2) ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ สุรพล วงศ์สรคร (2552) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนมีปัจจัยมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็กและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหาร และช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน อย่างต่อเนื่อง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประสานงานและ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 คณะกรรมการบริหารต้องมีการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการที่ชัดเจนดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายขับเคลื่อนแผนงานโครงการโดยส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา

1.2 การคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด พิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองคัดเลือกกันเอง เมื่อแต่งตั้งเรียบร้อยแล้วแจ้งคำสั่ง อำนาจหน้าที่ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งได้รับทราบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

1.3 ต้องให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ร่วมคิด ร่วมทำเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและการเจริญเติบโตของบุตรหลาน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครั้งนี้เป็นการศึกษากรณีเฉพาะการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งนางโอก หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพียงแห่งเดียว ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งอื่นๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศัพท์ ใจทน. (2555). ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- จรรยา ชินสี. (2552). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี ชุ่มสวัสดิ์. (2551). ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลภัสรดา น้อยเอี่ยม และวรฤต เลื่อนช้าง. (2565). การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 10(2) : 55-62
- วชิรวัชร งามละม่อม.(ออนไลน์). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2565 จาก : http://file.siam๒web.com/trdm/journal/201331_81057.doc.
- สุรพล วงศ์สรครกร. (2552). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางโอก.(ออนไลน์).ข้อมูลทั่วไป.สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2565 จาก : <https://thungnangok.go.th/>